

Olli Rehn

Suomen Pankki

Talouselukutaito - oppia ikä kaikki

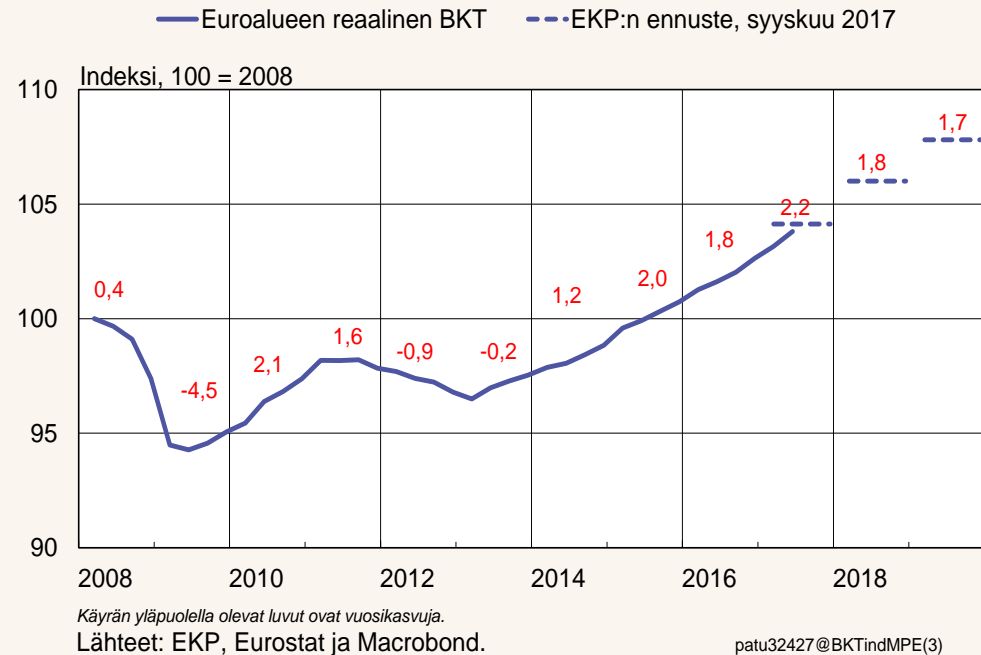
Takuusäätiön Talouden ajankohtaispäivä 13.12.2017

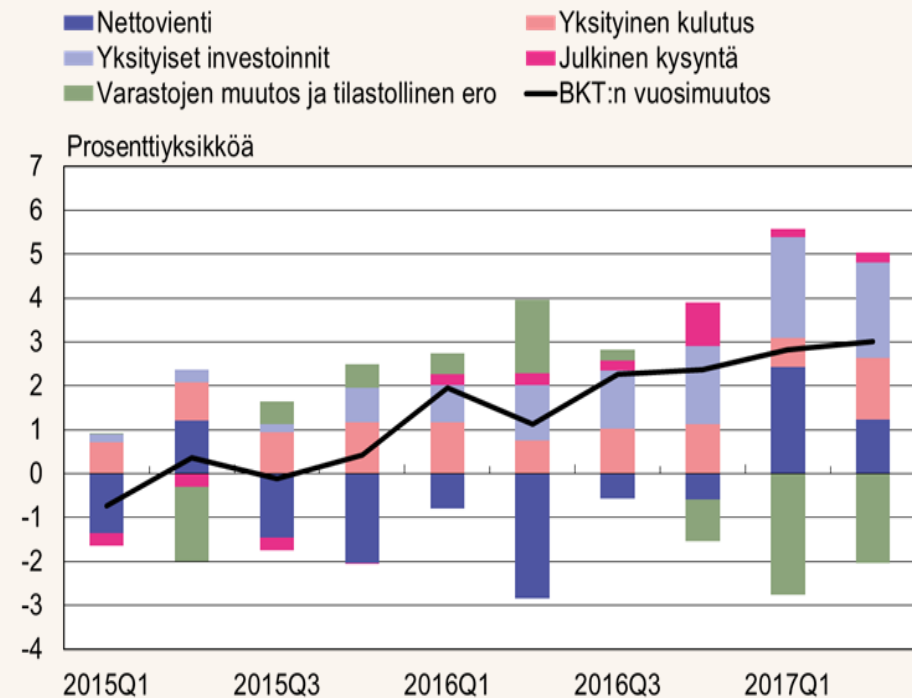

Euroalueen ja Suomen talouden iso kuva

Euroalueen talous on kasvussa

Suomen BKT:n kasvu on vahvistunut ja laajentunut

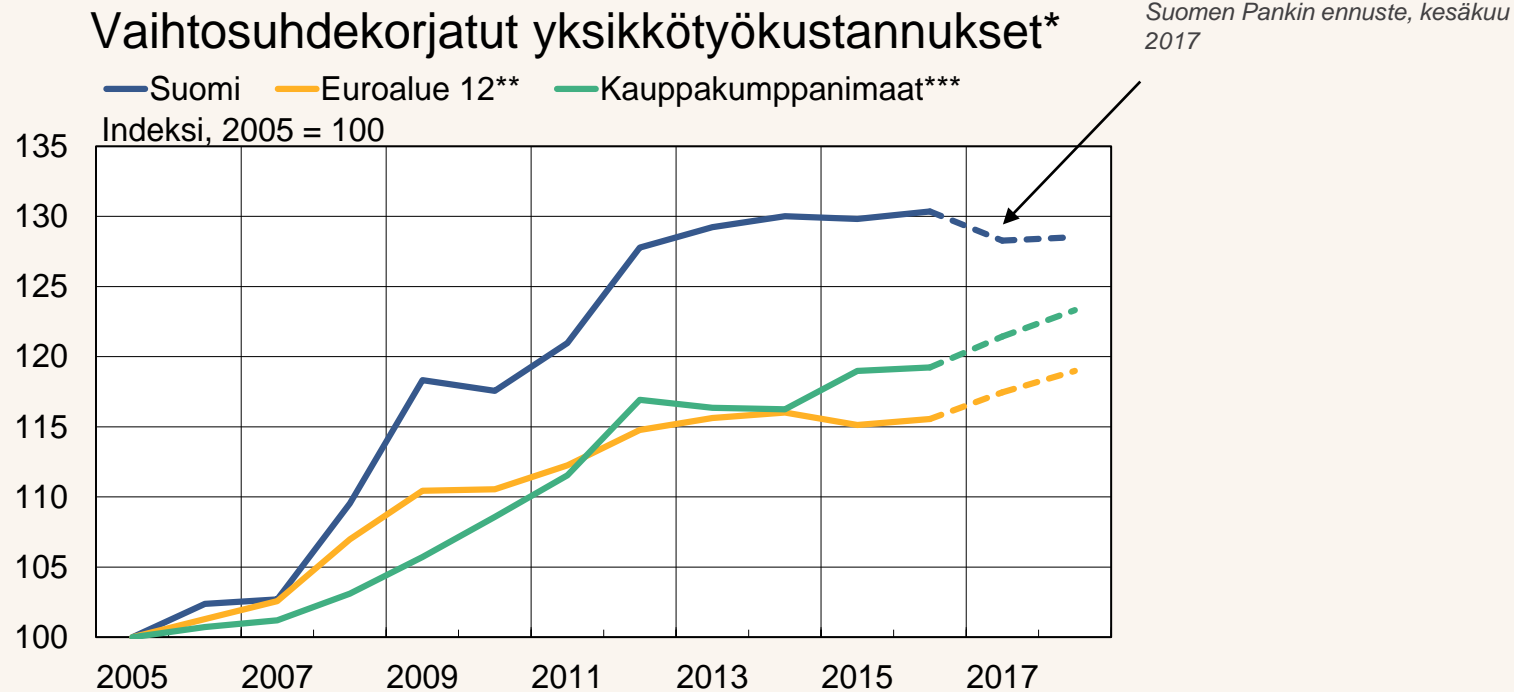

Lähde: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

32758@YoY_kontribuutio

Kustannuskilpailukyky paranemassa

*) Palkansaajakorvaukset suhteessa kansantulon määrään.

***) Euroalueen 12 ensimmäistä jäsenmaata. ***) 14 perinteistä teollisuusmaata.

Ennusteet: Suomen Pankki (Suomi) ja Euroopan komissio (muut maat).

Lähteet: Tilastokeskus, Suomen Pankki ja Euroopan komissio.

34093

Suomen taloutta vahvistavien toimien jatkaminen tärkeää

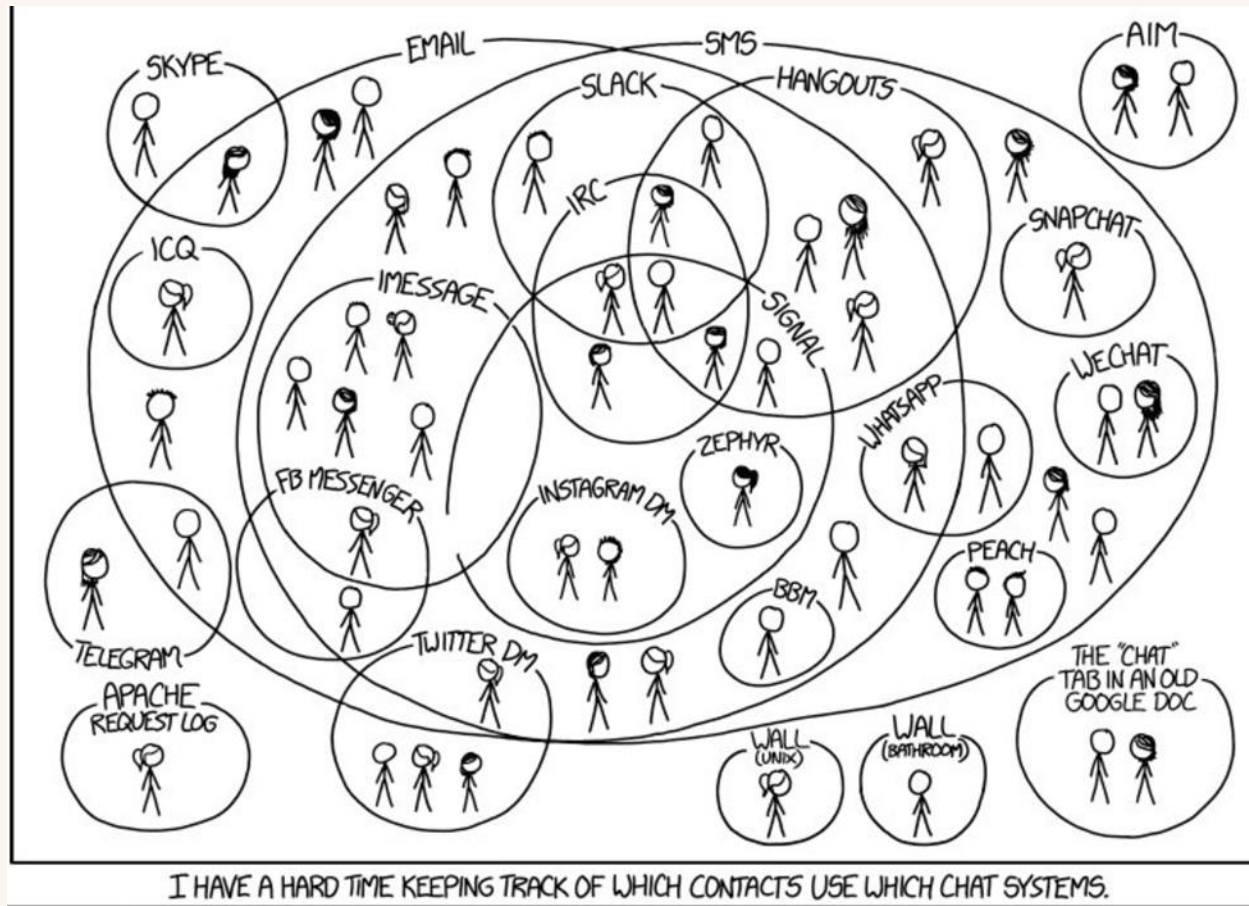
- Kustannuskilpailukyvyn heikkeneminen on kääntynyt. On ensiarvoisen tärkeää, että ote pitää ja vuosikymmenen menetykset kurotaan umpeen
- Työllisyyden ja tuottavuuskasvun edellytysten parantaminen, erityisesti nuorisotyöttömyyden vähentäminen, koulutus, innovaatiot, kilpailu
- Julkista taloutta tulee edelleen vahvistaa, pitkän aikavälin kestävyys on tärkeä varmistaa

- Samanaikaisesti on tärkeää huolehtia myös siitä, ettei kuluttajien (yli)velkaantuminen muodostu riskiksi positiiviselle kehitykselle
→ *tarve talouslukutaidolle!*

Rahoitusmarkkinat muutoksessa: kolme murroksen vauhdittajaa

- **Digitalisaatio synnyttää uusia liiketoimintamalleja ja lisää kilpailua**
  - Pankkien kannalta: uudet ketterät toimijat haastavat perinteisen pankkitoiminnan
  - Kuluttajan kannalta: maksaminen reaaliaikaistuu ja tulee osaksi ostotapahtumaa
- **EU:n maksupalveludirektiivi PSD2 (voimaan 1/2018) velvoittaa pankit avaamaan infransa ja sallimaan uusien toimijoiden pääsyn asiakastietoihin**
  - Vastaavaa kehitystä tapahtuu maailmanlaajuisesti myös ilman lainsäädännön pakkoa
  - Kehitys muistuttaa televiestintäalan avutumista kilpailulle 2000-luvun alussa
- **FinTech = digitaalisen teknologian hyödyntäminen rahoitusalaalla**
  - Uudet ketterä toimijat: rahoitusalaalle on tullut kymmeniä pieniä startup-yrityksiä, joiden toimintamallit poikkeavat perinteisistä rahoituslaitoksista
  - Toisaalta isot globaalit alustatalouden yritykset ("GAFA") täyttävät pelikenttää

Mahdollinen murroksen lopputulema: Pirstaloituvatko finanssipalvelut kuten viestintä?

Lähde: <https://www.explainxkcd.com/wiki/index.php/1810>

Maksaminen muuttuu reaaliaikaiseksi ja häviää taustalle → talouslukutaito!

- Kuluttajat elävät yhä enemmän 24/7-maailmassa ja odottavat maksamisen toimivan sen mukaisesti
- Maksaminen sulautuu osaksi ostotapahtumaa, kuluttaja ei välttämättä huomaa maksutapahtumaa
- Asettaa haasteita yksityisen kansalaisen taloudenhallinnalle
- Korostaa uudenlaisen talouslukutaidon merkitystä!
- Positiivinen luottorekisteri auttaisi asiaa

UBER

Setelien loppuminen lompakosta ei toimi enää budjettirajoitteena

Lähde: Economist 13.8.2016

Talouselukutaitoa on tärkeä edistää laaja-alaisesti monien eri kanavien kautta

- Kansalaisten kannalta on olennaista, että talousosaamista edistetään monien eri toimijoiden ja kanavien kautta
  - Oleellista on tavoittaa eri kohderyhmät heille luontaisissa tilanteissa ja heille luontaisilla tavoilla ja esimerkeillä
- Erityisesti nuorille suunnattu talousopetus ja rahan käytön koulutus ovat tärkeitä, mutta muitakaan kohderyhmiä ei saa unohtaa
  - Kohdennetuilla hankkeilla ja koulutuksilla on tässä tärkeä rooli

Suomen Pankin maksuneuvoston talouselukutaitotyöryhmä

- Olemassa olevan talouselukutaitomateriaalin kartoitus ja kokoaminen
- E-kirjanen: ”*Talouselukutaito 2020-luvulla*”
  - Lyhyitä kirjoituksia eri sidosryhmiltä talouselukutaidon edistämisen haasteista ja mahdollisuuksista 2020-luvulla
  - Luo pohjaa mahdollisille talousosaamisen edistämisen jatkotoimille

Lopuksi: Talousosaaminen on keskeinen kansalaistaito

- Rahoitusalan digitaalinen murros ja etenkin reaaliaikainen maksaminen asettavat **uusia haasteita talouslukutaidolle**:
  - Talousosaamiseen puutteesta syntyvien ongelmien (kuten ylivelkaantuneisuus) aiheuttamat taloudelliset ja sosiaaliset kustannukset ovat mittavia
  - Talouteen liittyviä ongelmia tulee pyrkiä ehkäisemään jo ennen niiden syntymistä ja kumuloitumista
- Siksi riittävä talousosaaminen on **keskeinen kansalaistaito**
- Talousosaamista edistävien tahojen välinen **yhteistyö on ensiarvoisen tärkeää** – näin voidaan saavuttaa **toimien riittävä kattavuus läpi koko yhteiskunnan** ja välttää katvealueiden tai turhien päällekkäisyyksien syntyminen

Kiitos!